

Formacje ataku i obrony

Zadania poszczególnych zawodników

Atak

Zadaniem tej formacji jest zdobywanie jardów, a w konsekwencji punktów dla drużyny. Atak rozgrywa akcje opierając się na książce zagrywek (playbook). Każdy zespół posiada taki unikalny zbiór schematów, które mają na celu zmylenie obrony i uniemożliwienie jej powstrzymania zawodnika z piłką. Osobą decydującą o przebiegu kolejnej akcji ofensywnej jest rozgrywający (quarterback). W wyborze odpowiedniej akcji pomaga mu stojący przy linii trener.

Schemat formacji ataku

Pozycje graczy formacji ofensywnej

Rozgrywający (quarterback - QB)

Jest odpowiedzialny za wybór zagrywki. W zależności od sytuacji na boisku decyduje, czy odda piłkę running backowi (akcja biegowa), czy rzuci ją do któregoś ze skrzydłowych (akcja podaniowa).

Running back (RB: FB – fullback, HB – halfback bądź tailback)

Na początku akcji jest ustawiony za rozgrywającym. Po otrzymaniu od niego piłki (jeśli rozgrywający zdecyduje się na akcję biegową) biegnie z nią w kierunku pola punktowego przeciwnika wykorzystując miejsce, które próbują zrobić mu blokujący zawodnicy ataku. Running back może również łapać piłkę rzuconą do przodu w akcji podaniowej. W zależności od ustawienia względem rozgrywającego zawodników na pozycjach running back nazywa się fullback (bliżej quarterbacka) oraz halfback (tuż za fullbackiem).

Skrzydłowi (wide receiver - WR)

Są to zawodnicy ustawieni blisko linii bocznych boiska. Charakteryzują się szybkością i zwinnością. Po rozpoczęciu akcji biegną ustalonymi wcześniej "ścieżkami" tak, aby zgubić kryjących ich obrońców i stworzyć rozgrywającemu możliwość rzucenia do nich piłki. Zwykle odebranie podania od rozgrywającego powoduje przesunięcie się ataku o dużą liczbę jardów w stronę pola punktowego przeciwników.

LINIA OFENSYWNA (offensive line)

Należą do niej zwykle najwięksi i najsilniejsi zawodnicy na boisku. Ustawieni są w linii przed rozgrywającym. Ich głównym zadaniem jest ochrona QB przed zawodnikami z obrony przeciwnika.

Drugim celem jest stworzenie możliwości biegu w stronę pola punktowego running backom poprzez odpowiednie torowanie im drogi i tworzenie tzw. dziur (holes, running lanes).

Center (C)

Center zaczyna każdą akcję ataku podnosząc leżącą na ziemi piłkę i podając ją (snap) między swoimi nogami do rąk stojącego za nim rozgrywającego. Po snapie blokuje tak jak inni zawodnicy linii ofensywnej.

Lewy guard oraz prawy guard (LG, RG)

Ci zawodnicy stoją po obu stronach centra. Odgrywają szczególną rolę przy ochranianiu QB podczas akcji podaniowych oraz przy akcjach biegowych rozgrywanych „środkiem”, gdy spychając zawodników obrony tworzą running backom wolne pole.

Lewy oraz prawy tackle (LT, RT)

Są to skrajni zawodnicy pięcioosobowej linii ofensywnej. Mają podobne zadanie do guardów, jednak ich głównym celem jest ochrona rozgrywającego i tworzenie miejsca do biegu running backom w akcjach biegowych „na zewnątrz” (tzn. takich, w których zawodnik z piłką biegnie blisko linii bocznej boiska).

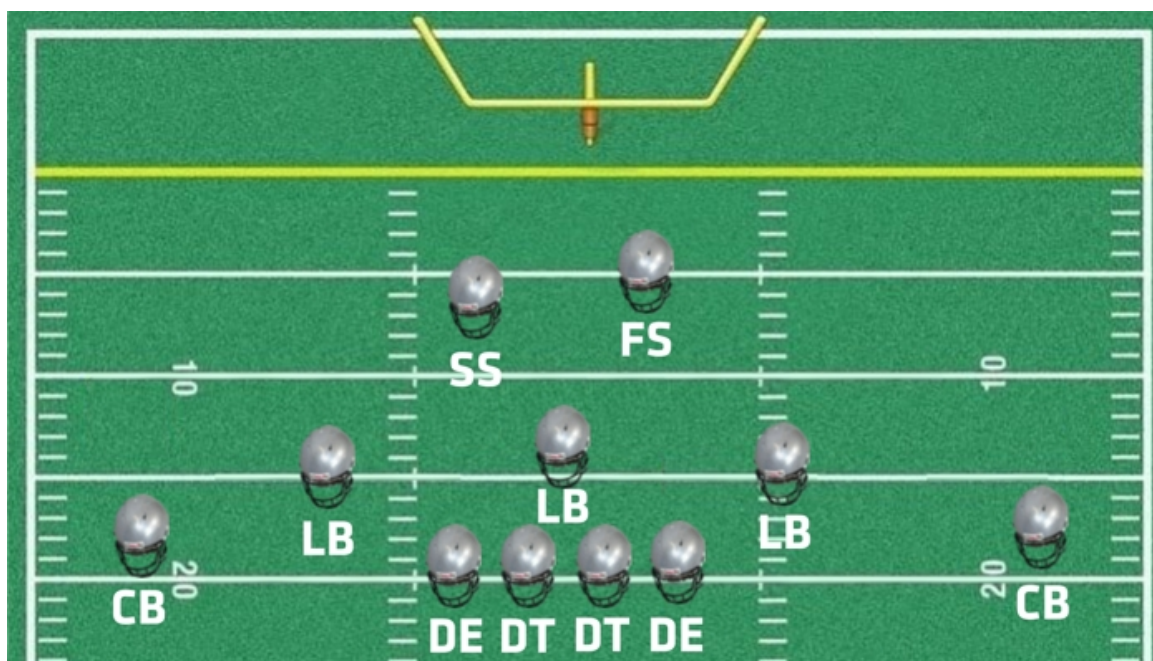
Tight end (TE)

Jest chyba najbardziej wszechstronnym zawodnikiem formacji ataku, ustawionym w linii (bądź tuż za nią) obok jednego z tackles. Specyfika tej pozycji polega na tym, że TE jest jedynym graczem z linii ofensywnej uprawnionym do łapania piłki. Jego zadaniem może być zarówno blokowanie w akcjach biegowych i ochrona rozgrywającego (w akcjach podaniowych), jak i łapanie rzuconych przez niego piłek.

Obrona

Zadaniem obrony jest przewidywanie kierunku ruchu oraz typu akcji granej przez atak i zatrzymanie gracza z piłką jak najwcześniej po wznowieniu gry. Każda udana akcja obronna kończy się zatrzymaniem akcji poprzez przewrócenie przeciwnika biegnącego z piłką (tackle) albo przechwytem piłki lub jej zbiciem w powietrzu. Jeśli obrona zdobędzie piłkę zgubioną przez przeciwników lub ją przechwyci i wbiegnie w pole końcowe rywali także zdobywa punkty.

Schemat formacji obrony

Pozycje graczy formacji defensywnej

LINIA DEFENSYWNA (defensive line)

Są to zazwyczaj duzi i silni gracze. Zawodnicy linii defensywnej ustawiają się na linii wznowienia akcji (line of scrimmage) naprzeciwko linii ofensywnej przeciwnika. Ich zadaniem jest zatrzymanie biegnącego z piłką running backa lub przebiecie się przez linię ofensywną rywala i przewrócenie rozgrywającego, zanim ten zdoła rzucić piłkę do swoich skrzydłowych.

Defensive tackle (DT)

Środkowi zawodnicy linii defensywnej, jest ich zazwyczaj dwóch. Ustawieni są naprzeciwko centra i guardów linii ofensywnej przeciwnika.

Defensive end (DE)

Gracze ustawieni na skraju linii defensywnej. Ich głównym zadaniem jest wywieranie presji na rozgrywającym w celu utrudnienia mu wykonania podania do skrzydłowego. Dodatkowo uniemożliwiają przeprowadzenie akcji biegowej „na zewnątrz” linii defensywnej.

Pozostali zawodnicy obrony

Linebacker (LB)

Zwykle są to silni i szybcy gracze, którzy potrafią przewidzieć zamiary ataku i natychmiast zareagować na zmieniającą się sytuację na boisku. Ich zadaniem jest obrona przed akcją biegową, ale również chronią przed podaniem. W zależności od ustawień ataku, drużyny wystawiają od dwóch do pięciu linebackerów. Najczęściej na boisku jest ich trzech.

Cornerback (CB)

Zadaniem tych zawodników jest krycie skrzydłowych drużyny przeciwnej. Najlepiej, jeśli uda im się przechwycić piłkę rzuconą przez rozgrywającego lub przynajmniej uniemożliwić skrzydłowym jej złapanie. Zawodnicy tej formacji powinni być bardzo szybcy i zwrotni.

Strong safety (SS) oraz free safety (FS)

Zawodnicy na tych pozycjach to ostatnia linia obrony. Kiedy zawiodą inni zawodnicy to właśnie ci gracze są ostatnią deską ratunku dla obrony. Strong safety oraz free safety ustawieni są najdalej od linii wznowienia gry (LOS). Zazwyczaj potrafią bardzo skutecznie, a zarazem z dużym impetem zatrzymywać zawodników z piłką - dlatego często mówi się o nich "big hitters" (czyli zawodnicy silnie uderzający). Strong safety gra po stronie tight enda formacji ataku i jego głównym zadaniem jest zatrzymywanie akcji biegowej. Free Safety ma bardziej swobodną rolę - jego zadaniem jest znalezienie zawodnika z piłką bądź miejsca, w którym będzie miał największą szansę przerwać akcję ofensywną przeciwnika.

